

UNITED COLOURS OF BETERRI

Jone LARRAÑAGA

Mundutik etorri dira geure artera. Bost kontinenteetatik. Bihotzak ekarri ditu batzuk; beharrak -behar goriak- zenbait; eta kasualitateak bat edo beste. Geure artean txoko bat egin diegu guztiei, eta eskertuta daude oso horregatik. Hemen biziz gero, integratu beharra dagoela sinestuta daukate guztiek, eta asmo horren lekuko jartzen dute hizkuntza. Txukun egiten dute euskaraz batzuek, eta gure hizkuntzan mintzatzeko ahaleginak egiten ari dira gainontzekoak.

Geure artean bizi diren atzerritarrak bildu ditugu, kontinente bakoitzeko bana. Uztaileko egun sargori batean bildu genituen guztiak aldizkarirako argazkiak ateratzeko. Bazkalosterako jarria genuen hitzordua, eta apurka guztiak heldu ziren agindutako moduan. "Kaixo, bero dago eh?" batek, "bai, hobe hemen itzalean" besteak. Eguraldiak eman zien euren artean hitz egiten hasteko aitzakia. Baina eguzkiak egun hartan zuen indarrari buruzko komentarioak agortu orduko hasi ziren elkarri nongoak ziren, hemen zer egiten zuten..., kontatzen.

Mesta irandarrak eta Maurok ezagutzen zuten elkar lehenagotik ere. Maurori ere ezaguna zitzaizkion Nabila eta Mohamed txikia, eskaratz berdinean bizi baitira italiarra eta marokkiarrak. Gainontzekoek ez zuten elkarren berri baina harremanak sakontzeko aukera

izango dute aurki: Mesta hasi berria da euskaltegian, eta datorren urterako Zel elanda Berriko Roger eta Rolando kubatarra gehituko zaizkio gure hizkuntza ikasteko ahaleginetan.

Azterriko lagun ugari da gure artean. Erreportaia prestatzen hasi ondoren, batzuekin eta besteekin hitz egin eta zerrenda ikaragarri luzea osatu dugu. Ez genuen hainbesterako espero. Batzuen atean jo dugu gurekin solasalditxo bat izan nahiko luketen proposatzeko. Ezezko erantzuna eman digute askok, baina baiezkoa argazkiak bildu dituen guztiek.

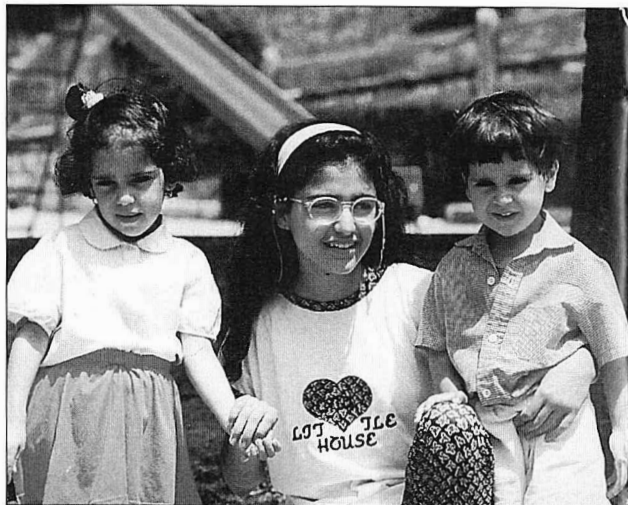
Milaka eta milaka kilometro bereizten dituzte euren jaioterriak. Oso bizi eta ezberdinak egin dituzte euren jaioterrietan, baina hona etorrita, jende antzekoarekin egin dute topo, kultura berearekin..., eta zailtasun berdinekin.

Munduko baztarretatik etorriak

Ondo gogoan du Nabila-ren aitak noiz iritsi zen hona. 1969 urteko maiatzaren 4a zen. Malagatik barrena, Bartzelonara iritsi zen Ahmen Amed bezperan, eta taxi gidari baten aholkuak jarraituz, Santanderreraino heldu zen han lana soberan zegoelakoan. Baina hara iritsi bezain laster maleta guztiak lapurtu ez zizkioten ba! Soinean jantzia zuena, eta poltsikoan xoxa gutxi batzuk baino ez. Beste guztia lapurrek eraman zuten. Sakelan gordeta zituen txanponekin Donostiarako autobusa hartu zuen. Han hasi zen lan eske, eta Andoaineraino iritsi zen hala.

Lau seme-alaba dituzte Ben Alitarrek. Guztiak jaio dira hemen, Nabila, senideetan bigarrena, izan ezik. Urtero joaten dira jaioterrira, Tangerrera, eta hara uda batean egindako bisitaldian jaio zen Nabila. Udako oporrak prestatzen arizirela harrapatu genituen geuk ere. Joan den igandean abiatu ziren Tangeraldera. 18 orduko bidaia luzea zuten aurretik, baina familia ikusteko gogobete zeuden artean, karreteran egin behar zituzten ordu piloari garrantzi handirik eman gabe.

Ahaideak ikusteko irrikitan dagoela azaldudigu Nabilak oporretaz hitz egin ten hasi orduko. Nabila euskaraz mintzo da, euskara txukun eta garbian. Es-

Nabila bere anai-arrebekin / Argazkia: Manu Mujika

kolan ikasi du euskaraz, baina liburu artean hasi aurretik ere trebatua zen euskaraz, hura baitzen parkean auzotarrek zuten hizkuntza.

Azkarra da Nabila. Bizi-bizia, azkar heldutako haurra. Gazte-gaztetandik zaindu behar izan ditu anai-arreba gazteagoak, eta txiki-txikia zela uzten zuten gurasoek bakarrik eurak merkatuan lanean ari ziren bitartean. Lanbide hura, baina, utzi egin behar izan zuten, salmentak ez baitzuen udaletxean ordaindu behar zuten beste ematen. Orain aitak errelebotan lan eginez Inquitex-en irabazten duen soldatarekin bizi behar dira etxeko seiak. Hemen

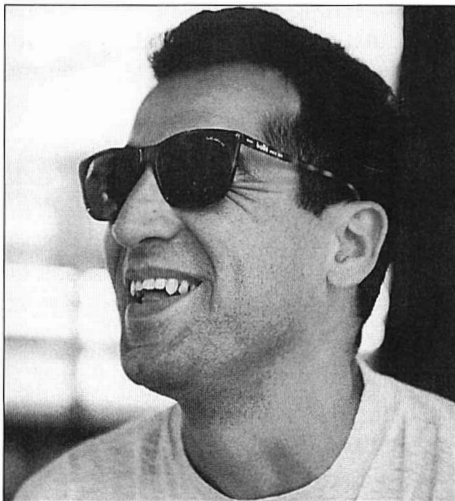
pertsona onak topatu dituztela azpimarratu nahi izan du Nabilaren aitak. "Arrazakeriarik?" galdegin diogu. "Arrazistak kanpokoan arrazarekin ezezik, euren arrazakoentzat ere jende txarra dira" arrazoitu digu Ahmen Amek bizkor.

" Euskara ikasita edo ikasteko ahaleginetan "

Ben Alitarrak beharrak ekarri zituen geurera. Beharrak bultzatuta etorri zen Mesta ere. Mesta Iraneko ipar-ekialdean jaio zen Ulmiyeb izeneko herri txiki batean. Baina urte gehienak hiriburuan eman zituen, Teheranen. Iranen iraul-

Mesta irandarra / Argazkia: Manu Mujika

tza islamikoaren garaia zela -"beno iraultza esateko modu bat da" zehaztu du Mestak- Alemaniara egin zuen bidaia ikasketak aitzaki hartuta. Arnas hartu nahi izan zuen Mestak atzerrian.

Baina Alemaniara iritsi eta oso gutxira, "bahituen krisia" lehertu zen Iranen. Ikasle islamiar talde bat Teheranen Estatu Batuek duten enbaxadan sartu zen eta indarrez hartu zituzten bertan zeuden lagunak. Krisi diplomatiko latza sortu zen herrialde islamista eta Estatu Batuen artean. Alemaniara aliatuak Washinton-go gobernuarekin bat egin zuen, eta bota egin zituen bere herrialdetik bertan bizi ziren irandar guztiak, Mesta haien artean.

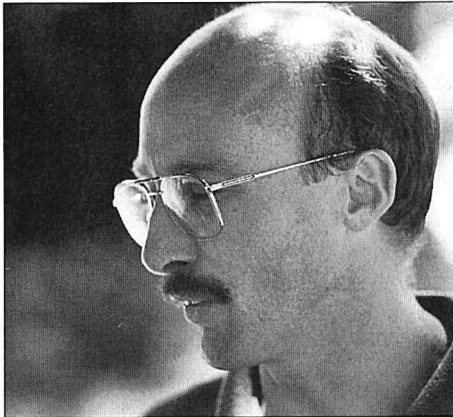
Kataluniara iritsi zen eta Bartzelonako metroan berak egindako gerrikoak saltzen hasi. Baina horretarako ere bai-menak behar, eta Mestak izan ez. Polizia maiz etortzen zen, eta hura ikusi orduko salgai zituenak bildu eta laster batean, hanka handik!

Handik iritsi zen Euskal Herrira. Andoain lehenengo etxea du harrez gero. Iranen duen familia maizago bisitatu nahiko lukeela aitortu digu, baina oraingoz ez duela hara itzultzeko asmorik. Izugarritzko aldaketa da: "Ni handik irten nintzenean iragartzen zitzaien giroari tankera itsusia. Erregimen erdi poliziala da, eta kontrola ikaragarria". Bere neskalagunarekin -eus-

7

EDIZIOA

HERRIETAKO ALDIZKARIAK

Roger Estatu Batuetan jaioa / Argazkia: Manu Mujika

kalduna da Eli- jaioterrira itzuli nahi izango balu gainera, lege islamiarren arabera ezkontzera behartuko lituzkete.

Marokkora bidean hemen geratua

Oso modu bestelakoan etorri zen Mauro hona. Torino jaioterritik gure artera nola heldu zen galdetu diogu, eta *“baina, zer nahi duzu egia esatea edo...?”* galdegin digu segidan. Guk berak esandakoa idaztea beste erremediorik ez dugula adierazten diogu, eta haren ondoren hasi zaigu azalpenak harrapaladan botatzen.

“ Maitemindu egin nintzen honetaz ”

Orain lau urteko San Sebastian eguna zen, *“benetan, Marokkora nindoan”* ai-

tor্তু digu -oraingoan serio antzean-. Andoain parean arazoak izan zituen trenak, eta jeistea erabaki zuen. Taberna batera sartu, patxaran batzuk edan, eta bertako jendearekin hitz egiten hasi zen. *“Hala maitemindu nintzen honetaz”*, azpimarratu du.

Gustora dago hemen: integratuta dago erabat, eta parranda egitea horretarako oso bide egokia dela dio. *“Denetatik ikusi eta ikasi behar da..., baina, aizu, zuk nola dakizu parranderoa naizela ni?”* Ikerketa kazetaritza.

Eta euskaraz? *“Desastre”* erantzun digu. Saiatu zen Mauro euskaltegian. Urte bete eskas egin zuen bertan, eta txukun aritu zen, *“irakaslea erotu nuen baina”*. Istorio bat eta beste, alferkeria..., utzi egin zuen euskaltegia. *“Zerbait ulertzen dut, baina gutxi”*, aitortu digu penatu antzean.

Andoainera iritsi zenetik ez du batere zailtasunik izan, ez lege aldetik, ezta lanari buruzko arazoetan ere. Altzari zaharrak eraberritzen aritzen da bera, eta italiarrak lan horretan oso iaioak diren sona dute hemen.

Bihotzak ekarritakoak

Ia kasualitatez jaio zen Roger Erresuma Batuan. Gurasoak Zeelanda Berri-tik Europara etorri berriak ziren, eta Roger jaio eta gutxira itzuli ziren berriz

7

EDIZIOA

HERRIETAKO ALDIZKARIAK

ere hara. Zeelanda Berrian hazi zen Roger, eta han egin zen irakasle”.

Baina herrialde hartan bizi direnek lotura handia dute Europarekin. Izan ere, lauzpabost belaunaldi besterik ez dira kolonizatzaileak Australia eta Zeelanda Berriko lurretara iristen hasi zirena. Horregatik edo, oso arrunta izaten da han ikasketak amaitu eta “oversea experience” moduan (itsasoz bestaldeko esperientzia) Europara etortzea.

Hala iritsi zen Roger Erresuma Batura. Dirurik ez zuen apenas poltsikoan, baina beharra gorria. Hotel batean kamarero gisa bilatu zuen lana. Garagardo eta cocktail artean ari zen egun bere emaztea dena, Blanqui, ezagutu zuten. Blanqui ingelesa ikastea joana zen hara, eta hura ere lan eskean, hoteleko ugazabarekin hitzordua jarria zuen. Roger limoi baten bila sukaldera hurbildu zen, eta han ikusi zuen bere emaztea lehen aldiz.

Ingalaterran ezkondu ziren. “*Eta orain nora?*” galdegin zioten elkarri. Bi aukera zituzten eskuartearen: Andoain ala Zeelanda Berria. Lehenengorantza egin zuten, eta hemen bizi da Roger orduz gero. The Tolkien Academy-ko zuzendaria eta ingeles irakaslea da bertan. Baina ikasle ere bihurtuko da aurki, euskaltegian hasteko asmoa baitu kurtso berriarekin batera. Bi aldiz aitatu da Ro-

ger. Joshua txikia eta Lian ditu seme, eta haiekin etxean ingelesez hitz egiten duen arren, eurekin batera aritzeko euskarara ikasi beharra daukala jabetu da Roger. Eskolan euskaraz hitz egiten dute biek, eta askotan aitari euskal hitzak tartekatzen dizkiote egun horretan ikasitakoa azaldu nahi diotenean.

La Habanan jaio zen Rolando, baina txiki-txikitan eraman zuten gurasoek Venezuelara. Iraultzaren ondoren, 1959an, jaioterrira itzuli zen Rolando-ren familia. Unibertsitatean nekazal eta abeltzantza ingenieritza ikasi zuen. Baina ez zen harekin asetu. Ingeniari bihurtuta, ikasten jarraitu zuen, giza zientzien arloan. “*Eta orain hemen nago*”, adierazten digu bere curriculum zabala apal-apalean azaldu ondoren.

Argazkia: Manu Muilka

“ Maitasunak baditu bere distantziak ”

Kuban ezagutu zuen egun bere emaztea duena. Oporretara joan zen hara, eta Rolando ezagututa ahal zuen guztietan egin zuen berriz ere Kubarako joan-etorria. Maitasunak distantziak hausten dituela esaten da, baina elkar ikusi behar zuten bakoitzean Atlantikoa gurutzatzea gehiegixko zen. Jaioterria askotan botatzen du faltan, eta huts hori asetu beharrean edo, itsasoz bestaldera gertatzen denarekin harreman estua mantentzen saiatzen da hemendik.

Jaioterriarekiko hain desberdina den herri batean hemengo ohiturak, hemengo bizimodua ikasi eta integratzea beti ez da erraza izaten. “*Baina ondo*

doakit” aitortu digu. Ez du bestelako arazorik topatu. “*Arazo larriena hemen dagoen lan eskasia da*”, zehaztu du Unibertsitatean lortutako tituluek lanik aurkitzen ez diotela lagundu zehaztuta.

Bertako jendearekin ere ez du batere arazorik izan. “*Zoragarria da hemengo jendea*”, azaldu du, baina Balzac-en “*Giza Komedia*” liburuak biltzen duen moduan, leku guztietan jende ona eta txarra dagoela gogorarazi digu jarreraian.

Euskaraz? “*Ez dakit*” erantzun digu penatuta. Baina irailean buru-belarri ekingo dio euskaltegian. “*Herri batean integratu behar badut, bertako hizkuntza ezagutu behar dut. Funtsezkoa da hori. Zaila da baina saituko naiz*” gaineratu digu.